

Posudek

Diplomová práce

Vývoj finského národního školství od počátku po současnost aneb „Suomi opettaa“.

Diplomantka

Petra Jarošová

Katedra lingvistiky a ugrofinistiky FF UK
Obhajoba- 8. června 2011

Petra Jarošová si ve své diplomové práci vytyčila nesnadný úkol: osvětlit tzv. zázrak finského základního vzdělání. Finsko již po mnoho let (2003, 2006 a 2009) získává první místo v PISA testu, který prověřuje znalosti žáků základních škol po celém světě. Opakovaná vítězství Finska rozvířila již dosti bouřlivou diskusi v ostatních zemích, kde dochází k výraznému poklesu vzdělanosti žáků základních škol.

Petra Jarošová, která studovala druhým oborem pedagogiku, je s problematikou finského i českého školství velmi dobře obeznámena a své znalosti v práci výborně zúročila. Jak v úvodu diplomové práce píše, právě velmi pozitivní osobní zkušenost s finským školstvím ji přivedla ke studiu finštiny a ke snaze o aplikaci alespoň některých principů v českém školách.

Podstatu finského zázraku se diplomantka snaží osvětlit podrobným popisem dějin finského školství, prvním uceleným výkladem v česky psané odborné literatuře. Práce výstižně popisuje nelehké počátky vzdělávání na území Finska (od roku 1150), v období švédské nadvlády, význam církve na vzdělanost prostého lidu a zakládání univerzit. V období národního „probuzení“ v devatenáctém století, kdy Finsko s velkými nadějemi vzhlíželo k carskému Rusku, docházelo k poměrně velkému vývoji finského školství. Byl založen první učitelský seminář, umožňující vzdělávání budoucích učitelů. I přesto, že vláda Alexandra II přinesla mnohá vítězství finskému národu, začátek dvacátého století již tak příznivý nebyl a lze i tvrdit, že došlo k určité stagnaci v oblasti vzdělávání.

Nová éra začala ve dvacátých letech dvacátého století, kdy Finsko se stalo republikou. V roce 1921 byla uzákoněna povinná školní docházka. V tomto období diplomantka jen okrajově zmiňuje roli církve na vzdělání a propagaci myšlenek *Suur-Suomi*, která určitým způsobem přispěla k válečným událostem následné dekády.

Diplomová práce se velmi podrobně zabývá školskými reformami poválečného období, které pomalu, ale jistě přivedly Finsko k současnému úspěchu základního vzdělání. Hlavním důvodem úspěchu, jak diplomantka uvádí, je důraz kladený na vzdělávání budoucích učitelů. Jen ti nejlepší mohou studovat pedagogickou fakultu. Učitelské povolání se těší všeobecnému respektu a je považováno za jednu z nejlepších profesí. Část práce věnovaná období 2000-2010 (10. kapitola) je největším přínosem pro českého čtenáře, který se dozvídá o principech současného finského školství, přístupu škol k nadaným i méně nadaným dětem, vesnických školách a integraci cizinců ve finské

společnosti. Z práce jasně vyplývá, že Finové si jsou vědomi důležitosti vzdělávání, nešetří na školství a jsou na principy třídní rovnosti hrdí.

Práce obsahuje zajímavou přílohu dokumentující historii finského školství.

Práci lze vyčíst stylistické nedostatky, ne všechny poznámky pod čarou jsou v jednotném stylu, vyskytují se občasné překlady a nesrovnalosti v příloze ohledně zemského rozdělení (s.105).

I přesto považuji práci za zdařilou a pro českou veřejnost velmi přínosnou. Ráda bych znovu na diplomantku apelovala, aby části své práce zveřejnila v českém tisku, nejenom odborném, ale i pro širší veřejnost dostupném.

Navrhuji ohodnocení výborně.

Dr. Alice Hudlerová
Vedoucí práce

V Praze, 31. května 2011